

Quickscan flora en fauna

Bedrijventerrein Waterlaat te Bergeijk

Rapportnummer 19-0135

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Bedrijventerrein Waterlaat te Bergeijk

juni 2019

Rapportnummer: P19-0135

Opdrachtgever: Gemeente Bergeijk
Burg. Magneestraat 1
Postbus 10.000
5570 GA Bergeijk

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: S. van Lierop

Auteur: S. van Lierop

Kwaliteitscontrole: E. Claasen

Inhoud

Inhoud.....	1
1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Zorgplicht	3
1.4 Leeswijzer	3
2 Plangebied	5
2.1 Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2 Voorgenomen plannen	7
3 Methode.....	8
4 Natuurwaarden	9
4.1 Beschermd gebieden.....	9
4.2 Beschermd soorten	10
4.2.1 Flora.....	10
4.2.2 Vlinders en libellen	11
4.2.3 Kevers en weekdieren	13
4.2.4 Vissen	13
4.2.5 Amfibieën en reptielen	14
4.2.6 Vogels.....	15
4.2.7 Zoogdieren.....	16
5 Conclusies	19
5.1 Beschermd gebieden.....	19
5.2 Beschermd soorten	19
5.3 Advies en aanbevelingen	21
Geraadpleegde bronnen	23

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Bergeijk is voornemens om nieuw aanbod aan bedrijfsperven te realiseren. Hiervoor dient de ontwikkeling van een volgende fase op bedrijventerrein Waterlaan te worden opgestart. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving, en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de planologische wijzigingen binnen het plangebied leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen of de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden, en of vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

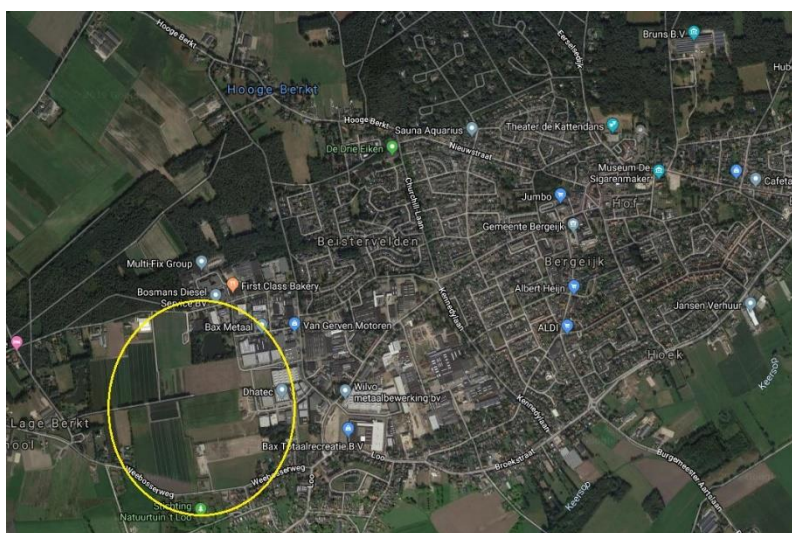
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de westkant van Bergeijk. Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Oude Postelseweg in het noorden; Elskensakker en Weerwolf in het oosten; de Weebosserweg in het zuiden en de Puttendijk in het westen.

Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied binnen de stad Bergeijk weer. De specifieke begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied weergegeven.

Het plangebied omvat een braakliggend akkercomplex op de zandgronden ten westen van Bergeijk. De akkers worden doorsneden door drooggevallede watergangen, een bomenrij en enkele vlakken met struweel. Aan de noordoostzijde grenst het plangebied aan een recreatieplas.

Figuur 1: Ligging plangebied binnen Bergeijk

Figuur 2: Begrenzing plangebied

Foto 1: Braakliggende akkers aan de noordzijde van het plangebied

Foto 2: Struweelstrook in het centrum van het plangebied

Foto 3: Bomenrij in het centrum van het plangebied

Foto 4: Blik op het plangebied aan de zuidkant van het plangebied, met een blik op 'Crazy Cross' welke in aanbouw was tijdens het veldbezoek

Foto 5: Braakliggende akkers in het noorden van het plangebied

Foto 6: Recreatieplas aan de noordoostzijde van het plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

Gemeente Bergeijk is voornemens om op het toekomstige bedrijventerrein Waterlaat 6b te komen tot uitgifte van bedrijfskavels. Deze bedrijfskavels zijn bedoeld voor bedrijven in milieucategorie 2 en 3.

Figuur 3: Begrenzing plangebied

3 Methode

Ten behoeve van deze quickscan heeft er bronnenonderzoek plaatsgevonden. Hierbij is er gekeken naar de gebiedsgerichte beschermingsregimes, alsmede de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, Eis-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Daarnaast heeft er een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op locatie aanwezige habitats zijn onderzocht. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie valt uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek welke voor dit onderzoek is uitgevoerd heeft plaatsgevonden in de middag van 18 april 2019, onder de volgende weersomstandigheden: meest bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 19 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het Natura 2000-gebied Leenderbos, Groote heide en De Plateaux op 1,6 kilometer afstand van het plangebied ligt (figuur 4).

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Directe effecten zoals ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied zijn hierdoor niet aan de orde.

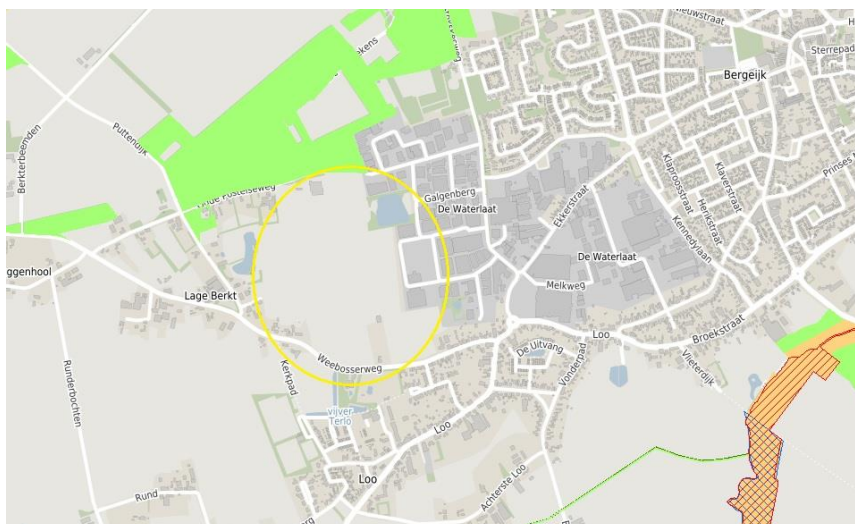
De planologische uitgifte van bedrijfskavels zelf leidt niet tot significant negatieve effecten op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied. Voor werkzaamheden uitgevoerd door initiatiefnemers die gebruik maken van de bedrijfskavels kan dit wel gelden. De bouw van bedrijfshallen kan leiden tot verhoogde stikstofuitstoot, waardoor de effecten van voorgenomen plannen dienen te worden getoetst aan de bepalingen in relatie tot het PAS. Een specifieke toetsing van deze werkzaamheden dient in een later stadium door gebruikers van de terreinen te worden uitgevoerd.

Figuur 4: Ligging plangebied (binnen gele cirkel) ten opzichte van dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar, en met het omringende agrarisch gebied, verbinden. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Figuur 5. Ligging plangebied t.o.v. NNN-gebieden

Uit de kaart van Provincie Noord-Brabant (figuur 5) blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de NNN. Het meest dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van het NNN ligt echter op circa 10 meter ten noorden van het plangebied. Op 1,6 kilometer aan de zuidzijde van het plangebied ligt een NNN-gebied met een mozaïek aan beheertypen.

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het NNN-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Directe effecten zoals ruimtebeslag op het NNN-gebied zijn hierdoor niet aan de orde.

Aantasting van het NNN-gebied door externe ontwikkelingen zijn in deze fase niet aan de orde. De planologische uitgifte van bedrijfskavels leidt niet tot significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebied. Voor initiatiefnemers die gebruik willen maken van de bedrijfskavels kan dit wel gelden. Werkzaamheden van deze initiatiefnemers kunnen leiden tot negatieve invloeden op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Toetsing dient specifiek plaats te vinden met betrekking tot natuurdoelen- en kwaliteit, kwaliteit van bodem, lucht, rust, stilte, donkerte en geslotenheid van de landschapsstructuur. Daar de plannen van toekomstige initiatiefnemers nog niet bekend zijn, dienen deze effecten in een later stadium te worden getoetst zodra deze plannen verder zijn uitgekristalliseerd.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een afstand van één kilometer van het plangebied geen beschermde plantensoorten voorkomen. Binnen vijf kilometer van het plangebied komt drijvende waterweegbree (§3.2 Wnb) voor.

Binnen tien kilometer van het plangebied komen grote bosaardbei, grote leeuwenklauw en kartuizer anjer (§3.3 Wnb) voor.

- + **Drijvende waterweegbree** is een plant van helder, voedselarm tot matig voedselrijk (fosfaatarm), zwak zuur water. Ze komt voor in laaglandbeken, vennen, kanalen en poelen.
- + **Grote bosaardbei** komt en kwam voornamelijk voor in parkbossen bij buitenplaatsen in het Fluviatiel district. De soort groeit op half beschaduwde plaatsen op vrij droge tot vrij vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke grond (leem, zand, zavel, lichte klei en löss).
- + **Grote leeuwenklauw** is een zeldzame plant die voorkomt in Zuid-Limburg, het Deltagebied en het rivierengebied. De plant groeit op zonnige, open plaatsen met kalkhoudende grond, in bermen langs onverharde wegen, akkers, waterkanten, braakliggende grond, dijken, tuinen en langs spoorwegen.
- + **Kartuizer anjer** is een zeer zeldzame plant die verspreid over Nederland voorkomt. De plant groeit op zonnige plaatsen op droge, vaak kalkhoudende grond in schrale graslanden, in bossages langs bermen en dijken, en op leistehellingen en zandsteenrotsen.

Effectbeoordeling

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor deze en andere beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 *Vlinders en libellen*

Vlinders en macrolepidoptera

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied geen gegevens bekend zijn van het voorkomen van beschermde vlindersoorten. Binnen vijf kilometer van het plangebied komen teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) bruine eikenpage, gentiaanblauwtje, grote vos en veldparelmoervlinder (§3.3 Wnb) voor. Binnen tien kilometer van het plangebied komt kleine ijsvogelvlinder (§3.3 Wnb) voor.

- + **Bruine eikenpage** is een vrij zeldzame standvlinder die lokaal voorkomt op de hogere zandgronden in het binnenland, de duinen en Zuid-Limburg. Waardplant voor de rups is (zomer)eik. De soort komt voor in bosranden, open bospaden, eikenhakhout, kapvlakten in eikenbossen en jonge eikenaanplant.
- + **Gentiaanblauwtje** is een vrij zeldzame soort van vochtige heide die lokaal voorkomt op zandgronden in Zuid-, Midden- en Noordoost-Nederland. De enige waardplant voor de rups is klokjesgentiaan. Naast vochtige heide komt de soort ook voor op natte heide, vochtige heischrale graslanden en blauwgraslanden.
- + **Grote vos** is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.

- + **Kleine ijsvogelvinder** is een kwetsbare standvlinder die in het zuidwesten van Nederland voorkomt in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplanten van deze soort is wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- + De waardplanten van **teunisbloempijlstaart** zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Het habitat bestaat uit open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen.
- + De waardplant van **veldparelmoervlinder** is vooral smalle weegbree. Het habitat van de veldparelmoervlinder wordt gevormd door kruidenrijke, droge en schrale graslanden met een open, korte, vrij rommelige mozaïekstructuur. Meestal is er enige beschutting in de vorm van verspreid staande struiken, struweel of een bosrand.

Effectbeoordeling

In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor bovenstaande en andere soorten beschermde vlinders. Hiermee is ook het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen een afstand van één kilometer van het plangebied geen gegevens bekend zijn over het voorkomen van beschermde libellensoorten. Tussen één en vijf kilometer komen de beschermde libellensoorten gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb), beekrombout, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel en kempense heidelibel (§3.3 Wnb) voor. Binnen tien kilometer van het plangebied komt de gaffellibel (§3.2 Wnb) voor.

- + **Beekrombout** komt voor bij grotere beken, kleine rivieren en soms ook in grote rivieren en in kanalen. De soort laat in deze periode een sterk herstel zien. Zowel in het rivierengebied als langs verschillende beken in Zuid- en Oost-Nederland is de soort weer teruggekeerd.
- + **Gaffellibel** is een zeldzame en bedreigde soort die voor komt in rivieren en grote beken. Momenteel komt de soort alleen voor in enkele beken in Limburg, mogelijk breidt de Gaffellibel zich langzaam uit in Limburg en kan de soort in de toekomst ook weer gezien worden langs de Maas.
- + **Gevlekte glanslibel** komt voor in sterk verlande vennen, petgaten, moerasbossen en mogelijk ook vegetatierijke sloten. Het is een vrij zeldzame soort die de laatste jaren een duidelijk herstel zien, onder andere in Zuidoost-Nederland.
- + **Gevlekte witsnuitlibel** komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op.
- + **Gewone bronlibel** is de grootste libelsoort van Nederland. De libel komt voor in schone, zuurstofrijke bovenlopen van beken, vaak met veel schaduw. Het is een zeer zeldzame soort waarvan recent enkele populaties zijn ontdekt of herontdekt. Populaties zijn nu aanwezig bij Echt, Roermond (Limburg), Bakel en Bergeijk (Noord-Brabant).

- + **Kempense heidelibel** is een ernstig bedreigde soort die voorkomt bij ondiepe moerassen en brede verlandingszones van vennen en plassen. Vaak is er sprake van een kunstmatig lage waterstand in de winter, bijvoorbeeld in visvijvers. Naast de locatie bij de Kempen komt de soort ook voor in de Weerribben.

Effectbeoordeling

Binnen het plangebied is geen permanent open water aanwezig en ontbreekt het dus aan geschikte habitats voor libellen. Het voorkomen van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen in de omgeving van het plangebied geen beschermde kevers of weekdieren voor.

Voor de beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever; zijn vanuit de NDFF en EIS Nederland geen recente verspreidingsgegevens bekend. Deze soorten zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Daarnaast is het voorkomen van brede geelgerande waterroofkever gelimiteerd tot voedselarme wateren van minimaal een hectare oppervlakte en is de gestreepte waterroofkever afhankelijk van sloten of andere wateren met voldoende oevervegetatie.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van water in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

Effectbeoordeling

In het plangebied en haar omgeving zijn geen oude- en dode bomen aanwezig. Er is wel oppervlaktewater aanwezig aan de noordoostzijde van het plangebied in de vorm van een recreatieplas. Dit oppervlaktewater is matig voedselrijk. Het voorkomen van beschermde hout- en waterkevers valt hierdoor uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komt in de omgeving van het plangebied, op minder dan één kilometer, de beekprik (§3.3 Wnb) voor.

Effectbeoordeling

Van de beekprik is bekend dat de soort in de nabij gelegen Keersop voorkomt. Er bestaan geen migratieroutes van de Keersop richting het plangebied. Het voorkomen van de beekprik in het plangebied valt hierdoor uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de bruine kikker (§3.3 Wnb) voorkomt. Binnen vijf kilometer van het plangebied komen de volgende beschermde amfibieën voor: alpenwatersalamander, bastaardkikker, gewone pad, kleine watersalamander en vinpootsalamander (§3.3 Wnb).

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Op 200 meter van het plangebied bevindt zich een recreatieplas. Het is daardoor aannemelijk dat het plangebied landhabitat vormt voor de bruine kikker en gewone pad (§3.3 Wnb). Deze soorten kunnen in het plangebied overwinteren, bijvoorbeeld onder steenhopen of tussen opgeslagen hout.

Reptielen

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied hazelworm en levendbarende hagedis (§3.3 Wnb) voorkomen. Binnen 5 kilometer van het plangebied komt de gladde slang (§3.2 Wnb) voor.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze beschermde soorten. Het voorkomen van deze reptielensoorten in het plangebied valt derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Daar de voorgenomen plannen bestaan uit een planologische uitgave van bedrijfskavels valt uit te sluiten dat er significant negatieve effecten ontstaan op het landhabitat van de bruine kikker en gewone pad door de voorgenomen plannen. Dit kan wel aan de orde zijn zodra initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen. De voorgenomen plannen van toekomstige initiatiefnemers kunnen hierdoor een negatief effect hebben op het voorkomen van de bruine kikker.

Mitigerende maatregelen

Voor de bruine kikker en gewone pad geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.2.6 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied verschillende beschermde vogelsoorten (§3.2 Wnb) voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief. Binnen vijf kilometer komt de slechtvalk voor en binnen tien kilometer de zwarte wouw.

Tijdens het veldbezoek aan het plangebied zijn algemeen beschermde vogelsoorten aangetroffen zoals kauw en witte kwikstaart. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn in het plangebied niet aangetroffen. Voor boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, kerkuil, oehoe, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief geldt dat het plangebied wel deel kan uitmaken van leefgebied van deze soorten. Dit geldt ook voor slechtvalk en zwarte wouw. Voor grote gele kwikstaart en ooievaar geldt dat geschikt habitat binnen het plangebied ontbreekt. Huismussen kunnen aanwezig zijn in de woningen aan de zuidelijke rand van het plangebied.

Effectbeoordeling

Daar de voorgenomen plannen een planologische uitgifte van bedrijfskavels betreffen, kunnen significant negatieve effecten ten aanzien van broed- en foerageergebied van algemene broedvogels in het plangebied door deze maatregelen worden uitgesloten. Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten geldt dit ook.

Significant negatieve effecten kunnen wel aan de orde zijn zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen. Bij het snoeien of kappen van struweel en/of de bomenrij kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Deze werkzaamheden kunnen leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming.

Voor de voornoemde soorten met jaarrond beschermde nesten geldt dat de eventuele bouw van bedrijfshallen kan leiden tot een beperking van het foerageergebied van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief. Voor deze soorten, op de steenuil na, geldt dat er na de ontwikkeling van het plangebied voldoende foerageergebied overblijft. De functionele leefomgeving van deze soorten wordt niet aangetast. Voor de steenuil geldt dat de ontwikkeling van het plangebied kan leiden tot de vernietiging van de functionele leefomgeving. Foto's van woningen langs de Weeboscherweg laten zien dat er zich mogelijk een nestlocatie van deze soort direct ten zuiden van het plangebied bevindt. Het zuidelijk deel van het plangebied vormt mogelijk foerageergebied voor de steenuil die in deze woningen mogelijk een nest heeft. Ontwikkeling van het plangebied kan hierdoor mogelijk leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming.

Mitigerende maatregelen en nader onderzoek

Door het snoeien of kappen van bomen en struiken uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Aanbevolen wordt om nader onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van de steenuil binnen het plangebied. Ontwikkeling van het plangebied door toekomstige initiatiefnemers kan leiden tot het vernietigen van het functionele leefgebied van de steenuil. Dit leefgebied is jaarrond beschermd. Vernietiging van dit leefgebied kan leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Aan de hand van nader onderzoek kan de aanwezigheid van steenuilen binnen het plangebied worden aangetoond. De meest optimale periode om de aanwezigheid aan te tonen, is van 15 februari tot en met 15 april. De inventarisatie moet tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikte biotoop plaatsvinden. Het beste moment om te inventariseren is in de avondschemer, vanaf een halfuur na zonsondergang, tot middernacht. De beste resultaten worden gekregen door de baltsroep van de steenuilen af te spelen of na te doen. Daarnaast moet er overdag gezocht worden naar zaken die op de aanwezigheid van een territorium duiden, bijvoorbeeld sporen

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende soorten voorkomen: grijze grootvleermuis (§3.2 Wnb). Binnen 5 kilometer van het plangebied komen de volgende soorten voor: bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (§3.2 Wnb). Binnen 10 kilometer van het plangebied komen de volgende soorten voor: kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (§3.2 Wnb).

Effectbeoordeling

Het plangebied bevat een bomenrij in het centrum van het plangebied, en bosranden. Hierdoor bevat het plangebied mogelijk verblijfplaatsen van rosse vleermuizen. Ook watervleermuizen verblijven in bomen. Echter, door het gebrek aan open water binnen het plangebied is deze bomenrij niet geschikt voor de watervleermuis. Voor de bosvleermuis zijn verblijfplaatsen in het plangebied niet aan de orde, aangezien de aanwezige bomen niet oud genoeg zijn. Door het gebrek aan geschikte woningen zijn verblijfplaatsen van de overige vleermuissoorten niet aan de orde.

Het plangebied is voor de laatvlieger geschikt als foerageergebied. Voor de overige soorten geldt dat het plangebied te droog is, en te weinig bomenrijen en/of bossen bevat.

Het plangebied bevat 1 bomenrij en enkele vlakken met opgeschoten struweel. De bomenrij kan als vliegroute dienen voor verschillende soorten vleermuizen.

Daar de voorgenomen plannen een planologische uitgifte van bedrijfskavels betreffen, kunnen significant negatieve effecten ten aanzien van verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute van vleermuizen worden uitgesloten. Significant negatieve effecten kunnen wel aan de orde zijn zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen, waarbij verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen verdwijnen. Vernietiging hiervan kan leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Nader onderzoek

Bij de bouw van bedrijfshallen, en/of andere maatregelen van toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied, dient er voorafgaand aan deze werkzaamheden nader onderzoek te worden uitgevoerd. Dit onderzoek dient uit te wijzen of in de bomenrij daadwerkelijk zomer- of paarverblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Ook dient er te worden vastgesteld of bosschages binnen het plangebied dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. Voorts dient er te worden onderzocht in welke mate het plangebied dienst doet als foerageergebied voor vleermuizen. Dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd middels meerdere veldbezoeken verspreid over de periode half mei tot en met september.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende grondgebonden zoogdieren voorkomen: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, steenmarter en veldmuis (§3.3 Wnb). Binnen 5 kilometer van het plangebied bevinden zich de volgende soorten: damhert, vos, waterspitsmuis, wezel en wild zwijn (§3.3 Wnb). Ook komt de bever (§3.2 Wnb) binnen 5 kilometer van het plangebied voor.

Effectbeoordeling

Voor de aardmuis, bever, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, ondergrondse woelmuis en waterspitsmuis is het plangebied niet geschikt. Deze soorten verblijven meer in vochtige landschapstypen dan de landschapstypen die het plangebied aanwezig zijn. Eventuele effecten op deze soorten zijn niet aan de orde.

Voor het damhert, ree, vos en wild zwijn geldt dat het plangebied maar een beperkt deel van hun leefgebied vormt. Eventuele effecten door ontwikkeling van het plangebied hebben geen dermate groot effect op het leefgebied van voornoemde soorten dat dit leefgebied niet meer in stand kan worden gehouden.

Voor een aantal soorten, namelijk bosmuis, eekhoorn, egel, hermelijn en steenmarter, geldt dat de randen van het plangebied deel uitmaken van hun leefgebied. Daar de voorgenomen plannen een planologische uitgifte van bedrijfskavels betreffen, kunnen significant negatieve effecten ten aanzien van

het leefgebied van deze soorten worden uitgesloten. Significant negatieve effecten kunnen wel aan de orde zijn zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen. Zodra struweel in de randzones van het plangebied wordt vernietigd, kan dit leiden tot een vernietiging van een deel van hun leefgebied. Dit kan leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

Van de haas, huisspitsmuis, konijn, veldmuis en wezel kan worden gesteld dat hun leefgebied zich voor een groot deel binnen het plangebied kan bevinden. Daar de voorgenomen plannen een planologische uitgifte van bedrijfskavels betreffen, kunnen significant negatieve effecten ten aanzien van het leefgebied van deze soorten worden uitgesloten. Significant negatieve effecten kunnen wel aan de orde zijn zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen. De bouw van bedrijfshallen kan leiden tot een vernietiging van (een deel van) hun leefgebied. Dit kan leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming.

Nader onderzoek

Voor bosmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos en wild zwijn geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om effecten op deze soorten nader te onderzoeken, of mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten. Deze vrijstelling geldt niet voor effecten op het leefgebied van eekhoorn, hermelijn, wezel en steenmarter. Op dit moment zijn de specifieke maatregelen van toekomstige initiatiefnemers niet bekend. Aanbevolen wordt om de plannen van toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied te toetsen aan vigerende wet en regelgeving zodra deze plannen verder zijn uitgekristalliseerd.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

De planologische uitgifte van bedrijfspavels zelf leidt niet tot significant negatieve effecten op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied en het NNN.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van het plangebied kan worden gesteld dat er bij de mogelijke bouw van bedrijfshallen een verhoogde stikstofuitstoot worden gerealiseerd. De effecten van deze verhoogde stikstofdepositie dienen getoetst te worden aan het PAS.

Ten aanzien van het NNN hebben dienen plannen van toekomstige initiatiefnemers te worden getoetst tegen de volgende kenmerken en waarden van het NNN:

- + natuurdoelen- en kwaliteit
- + kwaliteit van bodem,
- + lucht,
- + rust,
- + stilte,
- + donkerte
- + geslotenheid van de landschapsstructuur.

Deze toetsing is, door het gebrek aan concrete plannen, op dit moment niet uit te voeren.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Daar de voorgenomen plannen een planologische uitgifte van bedrijfspavels betreffen, kunnen significant negatieve effecten ten aanzien van broed- en foerageergebied van algemene broedvogels, alsmede jaarrond beschermde soorten in het plangebied worden uitgesloten. Significant negatieve effecten kunnen wel aan de orde zijn zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen. Bij het snoeien of kappen van struweel en/of de bomenrij kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord.

Voor de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten geldt dat de eventuele bouw van bedrijfshallen kan leiden tot een beperking van het foerageergebied van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, kerkuil, oehoe, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief. Voor deze soorten, op de steenuil na, geldt dat er na de ontwikkeling van het plangebied voldoende foerageergebied voor voornoemde soorten overblijft. Voor de steenuil geldt dat de ontwikkeling van het plangebied kan leiden tot de vernietiging van de functionele leefomgeving. Foto's van woningen langs de Weeboscherweg laten zien dat er zich mogelijk een nestlocatie van deze soort direct ten zuiden van het plangebied bevindt.

Door het snoeien of kappen van bomen en struiken uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Voor wat betreft soorten met jaarrond beschermde nesten wordt aanbevolen om nader onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van de steenuil binnen het plangebied.

Mogelijk leidt het ontwikkelen van het plangebied tot het vernietigen van het functionele leefgebied van de steenuil. Het leefgebied van de steenuil is jaarrond beschermd. Vernietiging hiervan heeft een overtreding tot gevolg van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Daar de voorgenomen plannen een planologische uitgifte van bedrijfskavels betreffen, kunnen significant negatieve effecten ten aanzien van verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute van vleermuizen worden uitgesloten. Significant negatieve effecten kunnen wel aan de orde zijn zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen, waarbij verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen verdwijnen. Vernietiging hiervan kan leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Bij de bouw van bedrijfshallen, en/of andere maatregelen van toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied, dient er voorafgaand aan deze werkzaamheden nader onderzoek te worden uitgevoerd. Dit onderzoek dient uit te wijzen of in de bomenrij daadwerkelijk zomer- of paarverblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Ook dient er te worden vastgesteld of bosschages binnen het plangebied dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. Voorts dient er te worden onderzocht in welke mate het plangebied dienst doet als foerageergebied voor vleermuizen. Dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd middels meerdere veldbezoeken verspreid over de periode half mei tot en met september.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Zodra toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied overgaan tot uitvoering van maatregelen zoals de bouw van bedrijfshallen, kunnen er significant negatieve effecten ontstaan op het landhabitat van de bruine kikker en gewone pad. De planologische uitgifte van bedrijfskavels zelf heeft geen effect op de functionele leefomgeving van de soort.

Voor de bruine kikker en gewone pad geldt binnen provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren of mitigerende maatregelen te nemen voor deze soort.

Voor verschillende soorten grondgebonden zoogdieren geldt dat het plangebied een deel uitmaakt van hun leefgebied. Alleen voor eekhoorn, hermelijn, wezel en steenmarter geldt dat er mogelijk effecten ontstaan door toekomstige maatregelen binnen het plangebied. Op dit moment zijn de specifieke maatregelen van toekomstige initiatiefnemers niet bekend. Aanbevolen wordt om de plannen van toekomstige

initiatiefnemers binnen het plangebied te toetsen aan vigerende wet en regelgeving zodra deze plannen verder zijn uitgekristalliseerd. De planologische uitgifte van bedrijfskavels zelf heeft geen effect op de functionele leefomgeving van de soort.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Algemene amfibieën	§3.3 Wnb	Voortplantingshabitat, landhabitat en overwinteringshabitat	Nee	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene (spits)muisensoort -en	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Nee	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied Verblijfplaatsen Vliegroutes	Mogelijk Mogelijk Mogelijk	Mogelijk Mogelijk Mogelijk	Mogelijk Mogelijk Mogelijk
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Mogelijk bij verwijderen struweel en bomenrij	Mogelijk	Mogelijk
Steenuil	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Functionele leefomgeving	Mogelijk bij ontwikkeling zuidelijke percelen	Mogelijk	Mogelijk

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de planologische uitgifte van bedrijfskavels niet leidt tot significant negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden.

Overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de plannen van toekomstige initiatiefnemers binnen het plangebied kan worden voorkomen, mits:

1. nader onderzoek wordt uitgevoerd naar de functie van het plangebied voor eekhoorn, hermelijn, wezel en steenmarter
2. nader onderzoek dient uit te wijzen of in de bomenrij daadwerkelijk zomer- of paarverblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Ook dient er te worden vastgesteld of bosschages binnen het plangebied dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. Voorts dient er te worden onderzocht in welke mate het plangebied dienst doet als foerageergebied voor vleermuizen. Indien vliegroutes en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan is het noodzakelijk voorafgaand aan het verwijderen van de bomenrijen en/of struweel een ontheffing van de Wet natuurbescherming te verkrijgen en mitigerende maatregelen te nemen.

3. bomen en struiken worden gekapt en gesnoeid wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels.
4. nader onderzoek wordt uitgevoerd naar de functie van het plangebied voor de steenuil. Indien het plangebied tot het functionele leefgebied van steenuil behoort, dan dient voorafgaand aan de ontwikkeling van de betreffende percelen een ontheffing te worden verkregen van de Wet natuurbescherming en dienen maatregelen te worden genomen.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 8-4-2019
- + Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in Noord-Holland, <https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/er/>
- + NDFF - quickscanhulp.nl 19-3-2019 16:21:18
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het

beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.